

Zuyd Hogeschool

Bachelor Creatieve Therapie
Bijzonder Kenmerk:
Evidence Based Practice

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In oktober 2016 is de bestaande hbo bacheloropleiding Creatieve Therapie van Zuyd Hogeschool bezocht door een visitatiepanel van NQA. De opleiding wordt aangeboden in Heerlen, kent alleen een voltijd variant en beslaat vier studiejaar. Het panel beoordeelt de opleiding als voldoende.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel goed.

De opleiding hanteert een set eindcompetenties die goed past bij een hbo-bacheloropleiding Creatieve Therapie. Datzelfde geldt voor de nieuwe set eindcompetenties waarop het nieuwe curriculum van de opleiding wordt gestoeld. Het panel vindt het positief dat de nieuwe eindcompetenties de maatschappelijke roep om meer wetenschappelijke onderbouwing van de vaktherapieën weerspiegelen (in de vorm van evidence based practice (EBP)). Vanuit toetsingsoogpunt vindt het panel het een goede zet om de eindcompetenties uit te werken naar vier verschillende eindniveaus.

De opleiding heeft een helder, herkenbaar en onderscheidend profiel. Het profiel kenmerkt zich door een nadruk op de therapeutische kant van het beroep, hetgeen het panel een sterke keuze vindt. Daarnaast typeert het profiel zich door de aandacht voor EBP, waarmee de opleiding volgens het panel blijkt geeft van sensitiviteit voor de huidige positie van de vaktherapieën in de maatschappij en de gezondheidszorg.

De opleiding heeft een helder beroepsbeeld, onderhoudt een intensieve relatie met de beroepspraktijk en is goed ingebed binnen het domein. Zij draagt bovendien stevig bij aan de verdere doorontwikkeling van het vakgebied.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel voldoende.

De opleiding biedt een consistent programma aan waarin het therapeutisch gebruik van het medium centraal staat, er ruim aandacht is voor de ontwikkeling van kennis en vaardigheden op het gebied van diagnostiek, indicatie en methodiek, waarin adequaat gebouwd wordt aan beroepsvaardigheden, persoonlijke en professionele ontwikkeling en beroepsprofilering en waarin aandacht is voor internationalisering. De ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden en onderzoekend vermogen, waarvan EBP een belangrijk bestanddeel vormt, is duidelijk in het curriculum en onderwijs geïntegreerd. Het panel adviseert om in het onderwijs het verdiepen van argumentaties en oordeelsvorming op basis van wetenschappelijke aspecten nog nadrukkelijker aan bod te laten komen.

De toenemende aandacht voor interprofessionele samenwerking en de vele mogelijkheden voor kennisdeling, 'crossovers' en vernieuwingen die voortvloeien uit de organisatorische inbedding van de opleiding binnen de Faculteit Gezondheidszorg vindt het panel gunstig.

Het panel is positief over het didactisch concept – competentiegericht met nadruk op het zelfstandig en actief leren van de student – en de toegepaste werkvormen en vindt de

verschillende vormen van begeleiding goed. De opleiding beschikt over een uitstekend gekwalificeerd, enthousiast en betrokken docententeam en adequate opleidings specifieke voorzieningen.

De opleiding biedt haar studenten een goede onderwijsleeromgeving die het voor de studenten mogelijk maakt de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel voldoende.

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. De kwaliteit van de toetsing is in orde. De toetsing sluit aan bij het onderwijsmodel, het didactisch concept en de leerdoelen van de modules.

Ook de kwaliteit van de beoordeling is over het geheel genomen in orde. Het beoordelingsformulier van het afstudeerproject kan volgens het panel worden verbeterd. Het panel meent dat kritische reflectie op theoretische en op methodologische invalshoeken steviger in het beoordelingsformulier mogen worden ingebed. Het panel adviseert om randvoorwaardelijke zaken niet langer mee te tellen voor de bepaling van het cijfer. Bovendien adviseert het panel de opleiding erop toe te zien dat de beoordeling van het afstudeerproject altijd is voorzien van een adequate onderbouwing.

Het panel is tevreden over de manier waarop de examencommissie invulling geeft aan haar wettelijke taken. De opleiding is doordrongen van het belang van een goede borging van de kwaliteit van de toetsing, hetgeen onder meer blijkt uit de deelname aan de pilot 'De toetsing getoetst' en het opvolgen van de aanbevelingen die uit deze pilot zijn voortgekomen.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel voldoende.

Op basis van de bestudering van een representatieve selectie van afstudeerdossiers concludeert het panel dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd. De alumni zijn erg tevreden over de voorbereiding op de beroepspraktijk en het werkveld is zeer positief over het functioneren van de afgestudeerden in de praktijk. De alumni zijn volgens het werkveld breed, maar toch met voldoende verdieping opgeleid. Zij kunnen hun handelen in de praktijk goed onderbouwen, zijn gedegen en komen goed beslagen ten ijs.

Wel is het panel van oordeel dat de kritische reflectie op theoretische en methodologische invalshoeken in de afstudeerprojecten kan worden versterkt. Verder raadt het panel de opleiding aan om te sturen op variatie in de gebruikte literatuur bij de afstudeerprojecten.

Gelet op de grote praktische relevantie van de afstudeerprojecten en gezien het feit dat de afgestudeerden in het totale pakket van eindwerken/onderdelen aantonen over alle beoogde eindkwalificaties te beschikken, heeft het panel ervoor gekozen de geconstateerde zwakten in het afstudeerproject niet van doorslaggevende aard te laten zijn in het oordeel op deze standaard. Mede gezien de actieve (voortrekkers)rol die de opleiding landelijk op zich neemt als het gaat om de verdere doorontwikkeling van het vakgebied in de zin van meer wetenschappelijke onderbouwing van de vaktherapieën, heeft het panel er vertrouwen in dat de geconstateerde zwakten bij het afstudeerproject snel kunnen en zullen zijn opgelost.

Bijzonder kenmerk: Evidence Based Practice

Criterion 1: Onderscheidend karakter

De opleiding voldoet aan criterium 1.

Het bijzonder kenmerk EBP is onderscheidend voor de opleiding op het niveau van het onderwijs, op het niveau van de organisatorische inbedding van de opleiding en op administratief niveau. Meer dan in andere opleidingen Creatieve Therapie in Nederland is EBP samenhangend geïntegreerd in het curriculum, het onderwijs, de professionele ontwikkeling van studenten en de toetsing. De opleiding is de enige opleiding Creatieve Therapie in Nederland die helder uitgewerkte uitgangspunten met betrekking tot EBP heeft en EBP wordt ook opleidingsoverstijgend geborgd. De omgeving waarin de opleiding opereert, heeft een relatief hoog onderzoeks-minded karakter. Administratieve systemen ondersteunen daarnaast de zichtbaarheid van EBP in de opleiding en faciliteren mogelijkheden voor samenwerking met andere opleidingen op het gebied van EBP. Studenten waarderen onderzoeksgelateerde aspecten binnen de opleiding in de NSE en HBO monitor hoger dan gemiddeld. De opleiding speelt landelijk een voortrekkersrol op het gebied van EBP en de wetenschappelijke onderbouwing van het vakgebied.

Criterion 2: Eindkwalificaties, programma, toetsing en realisatie van het niveau

De opleiding voldoet aan criterium 2.

EBP is geïntegreerd in de huidige beoogde eindkwalificaties en nog steviger verankerd in de nieuwe beoogde eindkwalificaties. EBP is geïntegreerd in alle fasen van het curriculum en in het onderwijs. In het onderwijs wordt voor het aanleren van EBP-handelen gebruik gemaakt van een cyclisch proces bestaande uit vijf heldere stappen. Het panel adviseert om in het onderwijs en de toetsing nog meer aandacht te besteden aan het zoeken naar (innovatieve) oplossingen op basis van theorie, ervaringen van deskundigen en ervaringen van de onderzochten. Ook in de toetsing is EBP voldoende geïntegreerd. Wel kan EBP in de toetsing nog transparanter gemaakt worden. De opleiding realiseert het beoogde EBP eindniveau. Het werkveld is zeer positief over de mate waarin de alumni hun handelen in de praktijk onderbouwen.

Criterion 3: Het belang van het bijzondere kenmerk

De opleiding voldoet aan criterium 3.

Het bijzonder kenmerk EBP is voor zowel het profiel van de instelling en de Faculteit Gezondheidszorg, als voor de aard en het profiel van de opleiding van wezenlijk belang. Bij zowel de instelling als de faculteit staat het laten terugvloeiën van onderzoeksresultaten in het onderwijs en evidence based werken centraal. Voor de opleiding is het bijzondere kenmerk EBP van zeer wezenlijk belang om goed te kunnen aansluiten bij het klimaat binnen de faculteit en te profiteren van de cross-overs en samenwerkingsmogelijkheden met andere opleidingen binnen de faculteit. Verder wil de opleiding nadrukkelijk gehoor geven aan de maatschappelijke roep om meer wetenschappelijke onderbouwing van het vakgebied. Dit impliceert de noodzaak om studenten te leren om evidence based te handelen. Ten slotte draagt het bijzondere kenmerk EBP bij aan het specifieke profiel van de opleiding en daarmee de herkenbaarheid voor studenten en de beroepspraktijk.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	9
Basisgegevens van de opleiding	11
Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	13
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	18
Standaard 3: Toetsing	27
Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties	30
Bijzonder Kenmerk: Evidence Based Practice	34
Eindoordeel over de opleiding	41
Aanbevelingen	43
Bijlagen	45
Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding	47
Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma	48
Bijlage 3 Rendementen	49
Bijlage 4 Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor	50
Bijlage 5 Bezoekprogramma	51
Bijlage 6 Bestudeerde documenten	54
Bijlage 7 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	56
Bijlage 8 Verklaring van volledigheid en correctheid	57

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Creatieve Therapie van Zuyd Hogeschool. De opleiding heeft een bijzonder kenmerk Evidence Based Practice aangevraagd. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Zuyd en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs van de NVAO (19 december 2014)* en het *NQA-protocol 2016 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 20 oktober 2016.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer dr. P.V.A. Delnooz, voorzitter, domeindeskundige

Mevrouw C.P.M. Hilderink, domeindeskundige

De heer R.D. Feith, domeindeskundige

De heer T. van Heck, studentlid

Mevrouw drs. G.M. Klerks, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Bij de aanvraag heeft de instelling een kritische reflectie aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2016*. Het visitatiepanel heeft de kritische reflectie, bijbehorende bijlagen en een representatieve selectie van vijftien afstudeerdossiers bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen. Het panel heeft kanttekeningen geplaatst bij de wijze waarop het proces verlopen is. Het panel heeft de definitieve tekst uiteindelijk vastgesteld.

Utrecht, maart 2017

Panelvoorzitter

Dhr. dr. P.V.A. Delnooz

Lead-auditor

Mw. Drs. G.M. Klerks

Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens

Administratieve gegevens opleiding(en)	
naam opleiding zoals in CROHO	B Creatieve Therapie
oriëntatie en niveau opleiding	Hbo bachelor
voor opleidingen in het hoger beroepsonderwijs de te hanteren toevoeging aan de graad. Zie de ministeriële regeling en de daarin vervatte referentielijst en de uitwerking daarvan door de NVAO (Stcrt. 2013, 35337). Afwijkingen moeten worden gevalideerd door het visitatiepanel	
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	Drama Muziek Beeldend vormen Dans-beweging
locatie(s)	Heerlen
variant(en) voltijd, deeltijd, duaal, 3-jarig traject voor vwo bij een hbo-bacheloropleiding	
joint programme (indien van toepassing), met opgave van de betrokken partnerinstellingen en het type graadverlening (joint/double/multiple degree)	
onderwijstaal	Nederlands
registratienummer in CROHO	34644

Administratieve gegevens instelling	
naam instelling	Zuyd Hogeschool
gegevens contactpersoon instelling	De heer G.P.M.G. Kamps
e-mailadres voor kopie aanmelding	frits.kamps@zuyd.nl
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	positief

Schets van de opleiding

De bacheloropleiding Creatieve Therapie van Zuyd Hogeschool wil studenten opleiden die, door gebruik te maken van kunstzinnige middelen, welzijn en gezondheid van mensen bevorderen (bron: 'Opleidingsplan bacheloropleiding Creatieve Therapie', Faculteit Gezondheidszorg, Zuyd Hogeschool, juni 2016). De zorg staat als doel en context centraal, maar doordat de kunsten het middel zijn via welke de zorg verleend wordt, zijn ook de kunsten voor de opleiding van wezenlijke betekenis.

De opleiding heeft ervoor gekozen om creatieve therapie als therapeutisch beroep te benaderen, dat zich primair dient te verhouden tot patiënten en cliënten en andere professionals in de gezondheidszorg. De keuze van de opleiding in 2006 om deel uit te maken van de Faculteit Gezondheidszorg en als gevolg daarvan te verhuizen van Sittard naar Heerlen was dan ook een strategische. De inbedding binnen de Faculteit Gezondheidszorg biedt de opleiding de mogelijkheden om aan te sluiten bij ontwikkelingen in de gezondheidszorg en het gezondheidszorgonderwijs en voor interprofessionele samenwerking, een specifiek aandachtsgebied van de opleiding. Een ander focuspunt van de opleiding is de doorontwikkeling van het beroep. Hieraan geeft zij invulling door nadrukkelijk aandacht te besteden aan onderzoek en evidence based practice. In het verlengde hiervan vraagt de opleiding, tegelijk met de aanvraag van de accreditatie, een bijzonder kenmerk Evidence Based Practice aan.

In januari 2016 is er door het Landelijk Opleidingen Overleg Vaktherapieën een nieuw Landelijk Domeinprofiel Vaktherapeutische Beroepen vastgesteld. In het kielzog daarvan is de opleiding momenteel volop bezig het curriculum te herzien. Het nieuwe curriculum zal met ingang van het studiejaar 2017-2018 worden ingevoerd.

De opleiding kent een jaarlijkse instroom van ongeveer vijftig studenten. Op 1 oktober 2016 telde de opleiding 155 ingeschreven studenten en had zij een docententeam met een totale aanstellingsomvang van 9,6 fte.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op dit gebied van de beoogde eindkwalificaties. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel goed.

Beroepsbeeld en maatschappelijke context

Beroepsbeeld

Het document 'Opleidingsplan Bacheloropleiding Creatieve Therapie, Faculteit Gezondheidszorg, Zuyd Hogeschool' (2016) beschrijft dat de opleiding studenten wil opleiden die, door gebruik te maken van kunstzinnige middelen, welzijn en gezondheid van mensen bevorderen. De opleiding biedt vier specialisaties aan, namelijk de opleiding tot beeldend, dans-, drama- en muziektherapeut. Elke specialisatie richt zich op de typische kenmerken en therapeutische toepassing van de betreffende kunstvorm, ook wel 'medium' genoemd.

Het opleidingsplan is gebaseerd op het 'Landelijk Domeinprofiel bacheloropleidingen Vaktherapeutische beroepen' (2016) en beschrijft het beroep als volgt:

"Creatieve therapie valt onder de vaktherapeutische beroepen. De vaktherapeutische beroepen: beeldende therapie, dans beweging therapie, dramatherapie, muziektherapie en psychomotorische therapie, bieden vormen van ervaringsgerichte behandeling en ondersteuning aan personen met een lichamelijke, verstandelijke, psychische, psychosociale of psychiatrische problematiek waarbij wordt gewerkt met doelgerichte en systematische inzet van kunst- en bewegingsvormen en technieken."¹

De creatief therapeut maakt gebruik van spelmatige methoden, werkvormen en technieken die dichtbij ervaringen uit de dagelijkse werkelijkheid staan. In gesimuleerde realistische situaties kunnen cliënten zich in het medium uitdrukken en zo op een veilige manier aan zichzelf werken.

Volgens het 'Beroepscompetentieprofiel GZ-Vaktherapeut' (GGZ Nederland, 2012) bestaat de kern van de vaktherapeutische beroepen uit de relatie tussen:

- het handelen van de cliënt (beeldend, dans, drama, muzikaal of psychomotorisch);
- de interventies van de vaktherapeutische professionals t.a.v. het handelen van de cliënt
- de ervaring die de cliënt opdoet als gevolg van de interventies;
- het effect van deze ervaringen op de ontwikkel- of hulpvragen van de cliënt.²

Bij de uitoefening van het beroep spelen klinisch redeneren en evidence based practice (EBP) een belangrijke rol. Voor elke cliënt dient de creatief therapeut door klinisch redeneren te

¹ Opleidingsplan Bacheloropleiding Creatieve Therapie, Faculteit Gezondheidszorg, Zuyd Hogeschool (2016), p. 4

² Opleidingsplan Bacheloropleiding Creatieve Therapie, Faculteit Gezondheidszorg, Zuyd Hogeschool (2016), p. 4

beargumenteren waarom de specifieke vaktherapie geschikt is voor de desbetreffende cliënt. Daarnaast moet de keuze voor de behandeling evidence based zijn, oftewel vanuit onderzoek onderbouwd.

De waarde van de creatieve therapie ligt in het feit dat de therapie zich richt op de niet-cognitieve, gevoelde ervaring in het hier en nu. Hierdoor kan deze therapie een waardevolle aanvulling vormen op of een alternatief zijn voor meer cognitief en verbaal georiënteerde behandelmethoden. Interprofessionele samenwerking vormt hierbij een belangrijk aspect van het beroep.

Afgestudeerde creatief therapeuten werken vaak in de geestelijke gezondheidszorg, inclusief de kinder- en jeugdpsychiatrie, de zorg voor verstandelijk gehandicapten, de jeugdzorg, welzijnswerk, justitiële instellingen of als zelfstandige.

Maatschappelijke context

De positie van de vaktherapeutische beroepen in de samenleving en de gezondheidszorg is momenteel kwetsbaar. Al geruime tijd streven de vaktherapeutische beroepen naar erkenning in het kader van de wet-BIG en naar erkenning door zorginstellingen en verzekeraars. In oktober 2015 heeft Zorginstituut Nederland het rapport 'Vaktherapie en dagbesteding in de geneeskundige GGZ' uitgebracht. Dit rapport erkent de vaktherapieën als verzekerbare zorg. Wel geeft het rapport aan dat flinke ontwikkelingen op het gebied van de wetenschappelijke onderbouwing van de vaktherapieën noodzakelijk zijn.

Daarnaast is het werkveld volop in ontwikkeling. De bezuinigingen op zorg en welzijn hebben een impact op de werkgelegenheid. Het aantal vaste banen daalt en een toenemend aantal creatief therapeuten heeft een flexbaan of werkt als ZZP 'er. Daarmee neemt het belang van ondernemerschap voor creatief therapeuten toe. Verder is er sprake van verbreding en innovatie van het werkterrein. Wijkgerichte zorg en de inzet binnen de medische sector (zoals revalidatie, psychosomatische zorg en oncologische zorg) nemen toe en training, coaching en preventie vormen nieuwe toepassingsgebieden.

Het panel stelt vast dat de opleiding een intensieve relatie onderhoudt met de beroepspraktijk. Daardoor is zij goed op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het werkterrein. De opleiding heeft een actieve en betrokken werkveldcommissie met vertegenwoordigers uit de verschillende mediumdisciplines. De werkveldcommissie vergadert viermaal per jaar. De werkveldcommissie gaf tijdens het bezoek aan dat de opleiding een open oor heeft voor de adviezen en observaties van de commissie en ook gevolg geeft aan deze adviezen.

De opleiding is daarnaast goed ingebed binnen het landelijke domein en participeert in regionale en landelijke netwerken, zoals het Landelijk Opleidings Overleg Vaktherapieën. Ook op internationaal niveau is de opleiding actief binnen het domein, bijvoorbeeld via participatie in de Europese beroepsvereniging ECARTE, uitwisseling met David Read Johnson. Zo wordt ook de aansluiting van de opleiding op internationale ontwikkelingen geborgd.

Verder geeft de opleiding gehoor aan de roep om verdere wetenschappelijke onderbouwing van de vaktherapieën en draagt zij hier in belangrijke mate aan bij. Zo is zij initiatiefnemer en penvoerder van het landelijk opererende lectoraat KenVak (Kennisontwikkeling Vaktherapieën)

en van de landelijk opererende Masteropleiding Arts Therapies (MAT). De opleiding stimuleert studenten om hun afstudeeronderwerpen af te stemmen op het onderzoeksprogramma van KenVak, zodat deze kunnen bijdragen aan de verdere onderbouwing van de vaktherapieën. Ten slotte is binnen de opleiding EBP al geruime tijd een belangrijk speerpunt. De opleiding wordt regelmatig om advies gevraagd over dit onderwerp door zusteropleidingen en gesteld kan worden dat de opleiding op dit gebied zowel nationaal als internationaal een voortrekkersrol vervult binnen het domein.

Eindkwalificaties

Voor het huidige curriculum (geldig tot september 2017) kent de opleiding twaalf eindcompetenties (zie bijlage 1) die zijn afgeleid van de vier taakgebieden Behandelen, Organisatie, Professionele ontwikkeling en Onderwijs en onderzoek uit het 'Landelijk Opleidingsprofiel Creatieve Therapie' (2008) van het Landelijk Overleg Opleidingen Creatieve Therapie in Nederland. De eindcompetenties van de opleiding worden beschreven in het document 'Nota Eindcompetenties CT HS Zuyd 2009' en zijn per competentie uitgewerkt in een omschrijving, operationalisering en een concreet resultaat. Op basis van de uitwerking van de competenties stelt het panel tot zijn tevredenheid vast dat het niveau dat wordt nagestreefd zonder meer overeenstemt met het bachelorniveau. EBP wordt niet bij name genoemd in de eindcompetenties, maar komt wel herkenbaar terug in de beschrijvingen van de eindcompetenties, onder andere in de eindcompetenties 'Reflecteren', 'Diagnosticeren en indiceren', 'Onderzoeken' en 'Behandelen'. De eindcompetenties zijn passend voor een hbo-bacheloropleiding Creatieve Therapie en sluiten goed aan bij de eisen van de beroepspraktijk.

In januari 2016 is het nieuwe 'Landelijk Domeinprofiel Vaktherapeutische Beroepen' van het Landelijk Opleidingen Overleg Vaktherapieën vastgesteld door de Vereniging Hogescholen. Dit domeinprofiel is gebaseerd op het 'Beroepscompetentieprofiel GZ-vaktherapeut' (2012) van de Federatie Vaktherapeutische Beroepen (FVB) en speelt onder meer in op de bovengeschetste ontwikkelingen binnen het domein. Ten tijde van de visitatie was de opleiding volop bezig om op basis van het nieuwe domeinprofiel het curriculum te herzien. Voor het nieuwe curriculum (invoering per september 2017) hanteert de opleiding een nieuwe set van negen eindcompetenties (zie bijlage 1) die zijn verdeeld over de drie competentiegebieden Cliënt, Organisatie en Professionalisering. De nieuwe set eindcompetenties is afgeleid van de competenties uit het nieuwe domeinprofiel die expliciet zijn gerelateerd aan de Dublindescriptoren voor de bachelor. De negen eindcompetenties zijn helder uitgewerkt naar vier verschillende eindniveaus voor de vier verschillende leerjaren. Het panel vindt dit een goede zet, omdat de eindcompetenties zo meer sturend kunnen zijn voor de toetsing in de verschillende leerjaren. De nieuwe set eindcompetenties sluit nog beter aan bij de huidige eisen van de beroepspraktijk en de ontwikkelingen binnen het domein. De inhoudelijk enigszins gewijzigde eindcompetenties 'Onderzoeken' en 'Ondernemen' zijn hiervan voorbeelden. Ook zijn de eindcompetenties uit het competentiegebied Cliënt herkenbaar gebaseerd op de uitgangspunten van EBP. De nieuwe eindcompetenties passen volgens het panel uitstekend bij een hbo-bacheloropleiding Creatieve Therapie.

Profilering

De opleiding wil een kleinschalige, hoogwaardige opleiding zijn die zich onderscheidt van vergelijkbare opleidingen door een profilering op de volgende punten:

1. focus op doorontwikkeling van de professie aan de hand van onderzoek en EBP.
2. interprofessioneel samenwerken;
3. de benadering van het beroep van Creatief Therapeut als therapeutisch beroep ('werken in het medium').

Het panel stelt vast dat deze profileringspunten goed aansluiten bij de profilering van de Faculteit Gezondheidszorg, waarvan de opleiding deel uitmaakt.

De profilering van de opleiding op het gebied van EBP wordt verder uitgewerkt in de paragraaf Bijzonder Kenmerk.

Het panel vindt de keuze voor profilering op de therapeutische kant van het beroep sterk, omdat hiermee wordt vastgehouden aan de kern van het beroep terwijl de vraag om een verbreding vanuit een krappe banenmarkt een meer populaire keuze zou zijn. De profilering op interprofessioneel samenwerking en de therapeutische kant van het beroep hangen deels met elkaar samen. De therapeutische benadering van het beroep impliceert immers veelal dat behandeling plaatsvindt binnen een multidisciplinair team van behandelaars (bijv. samen met psychologen, psychiaters, pedagogen, etc.). De keuze van de opleiding om organisatorisch te worden ingedeeld binnen de Faculteit Gezondheidszorg en niet binnen de Kunstenfaculteit, biedt volgens het panel gunstige randvoorwaarden voor de realisatie van deze speerpunten. De opleiding vindt hierdoor namelijk de nodige aansluiting op relevante ontwikkelingen in de gezondheidszorg (zie verder Standaard 2, Inhoud programma).

Los van bovengenoemde speerpunten werken de opleidingen binnen de Faculteit Gezondheidszorg momenteel ook aan gezamenlijke profilering op Ondernemendheid, Internationalisering en Technologie in de Zorg.

Conclusie

Het panel concludeert dat de opleiding een helder beroepsbeeld heeft, een intensieve relatie onderhoudt met de beroepspraktijk en goed is ingebed binnen het domein. Zij draagt bovendien stevig bij aan de verdere doorontwikkeling van het vakgebied.

Zowel de huidige set eindcompetenties als de nieuwe set eindcompetenties waarop het nieuwe curriculum wordt gebaseerd, zijn adequaat voor een hbo-bacheloropleiding Creatieve Therapie. Het panel vindt het positief dat de nieuwe eindcompetenties de maatschappelijke roep om meer wetenschappelijke onderbouwing van de vaktherapieën weerspiegelen. Daarnaast vindt het panel het met het oog op de waarde voor de toetsing een goede keuze om de eindcompetenties uit te werken naar vier verschillende eindniveaus.

De profilering van de opleiding is helder, herkenbaar en onderscheidend. De profilering op EBP geeft blijk van sensitiviteit voor de huidige positie van de vaktherapieën in de maatschappij en de gezondheidszorg. De keuze voor profilering van de opleiding op de therapeutische kant van het beroep vindt het panel sterk.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel goed.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de onderwijsleeromgeving. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel voldoende.

Opzet programma

Het curriculum heeft een omvang van 240 EC, die zijn verspreid over vier studiejaar van elk 60 EC. De opleiding kent vier verschillende specialisaties: beeldend, dans-, drama- of muziektherapeut. Studenten stromen bij aanvang direct in één van deze specialisaties in. De kern van het programma wordt gevormd door het eerste en tweede studiejaar. Het afstudeerprogramma beslaat het derde en vierde studiejaar. De praktijkstage waarin een deel van de competenties op eindniveau moet worden aangetoond, bevindt zich in het derde studiejaar. Het resterende deel van het afstudeerprogramma beslaat het vierde studiejaar. Het vierde studiejaar voorziet daarnaast in een profileringsruimte/minor van 15 EC³.

Het curriculum is helder ingedeeld aan de hand van vijf verschillende opleidingslijnen (leerlijnen) die elk bestaan uit meerdere onderwijsmodulen:

1. Opleidingslijn 1: Beroepsvaardigheden (BV). De nadruk in deze opleidingslijn ligt op het ontwikkelen van sociale, communicatieve en onderzoeksvaardigheden en hoe deze te hanteren zijn in het beroepsmatig omgaan met mensen.
2. Opleidingslijn 2: Medium en Praktijk. Deze opleidingslijn kent drie deellijnen:
 - Beroepsgerichte Basis Medium Vaardigheden (BBMV)
Basis mediumvaardigheden zijn technische en creatieve vaardigheden in het medium drama, muziek, beeldend, dans- beweging, die de creatief therapeut als basis nodig heeft om zijn beroep te kunnen uitoefenen.
 - Toegepaste Medium Vaardigheden (TMV)
Beroepsgerichte mediumvaardigheden zijn therapeutische werkvormen en technieken die creatief therapeuten in de praktijk toepassen. In deze opleidingslijn leren de studenten de vaardigheden, werkvormen en technieken te beheersen.
 - Zelf Ervaring in het Medium (ZEM).
Bij zelfervaring in het medium gaat het om het ontdekken van de persoonlijke relatie met het medium, voor zover dit relevant is voor het therapeutische handelen.
3. Opleidingslijn 3: Beroepsprofilering. Binnen deze opleidingslijn komen aan het beroep gerelateerde onderwerpen aan bod. Deze onderwerpen komen uit de psychologie, pedagogiek, sociale wetenschappen en maatschappijwetenschappen. Deze opleidingslijn gaat bovendien in op algemene kenmerken van hulpverlening, professionalisering en onderzoek.
4. Opleidingslijn 4: Diagnostiek-Indicatie-Methodiek (DIM). In deze opleidingslijn kan de student zichzelf vragen stellen zoals: "Wat is het probleem van de cliënt?", "Welke behandeling is geschikt?", "Hoe ziet zo'n behandeling eruit?" en "Wat is de rol van het

³ Bron: Opleidingsplan Bacheloropleiding Creatieve Therapie, Faculteit Gezondheidszorg, Zuyd Hogeschool (2016)

eigen medium en de therapeut in deze behandeling". Deze opleidingslijn heeft drie deellijnen (Psychopathologie, Hulpverleners en Methodisch werken) waarin deze vragen uitgewerkt worden.

5. Opleidingslijn 5: Persoonlijke professionele ontwikkeling (PPO) met als onderdeel: Buitenschools Leren. Het eigen leerproces, de persoonlijke (studie) ontwikkeling van de individuele student staat in deze lijn centraal. Dit gebeurt onder begeleiding van een docent/mentor met de nadruk op de kwaliteit van het leerproces.

Gedurende de opleiding vindt er een toenemende integratie plaats van deze opleidingslijnen. Dit weerspiegelt de visie van de opleiding op de ontwikkeling van de student tot professional (zie paragraaf Didactisch concept).

Inhoud programma

Kennis

De eindcompetenties zijn leidend voor de leerdoelen van de afzonderlijke programmaonderdelen en de beschrijvingen van de vier taakgebieden uit het 'Landelijk Opleidingsprofiel Creatieve Therapie' (2008) zijn sturend voor de inhoud van het programma.

Het panel heeft de inhoudsbeschrijvingen van de verschillende programmaonderdelen bekeken alsmede de verplichte literatuur. Op grond hiervan stelt het panel vast dat de specifieke kennisgebieden uit het opleidingsprofiel door het programma goed worden afdekt. In lijn met haar ambities, stelt de opleiding het therapeutisch gebruik van het medium in het curriculum centraal. De focus ligt op de ontwikkeling van die kennis en vaardigheden die essentieel zijn voor de beheersing van de therapeutische mogelijkheden van het medium (Opleidingslijn Medium en Praktijk). De ontwikkeling van kennis en vaardigheden op het gebied van diagnostiek, indicatie en methodiek zijn eveneens belangrijke kernelementen binnen het curriculum (Opleidingslijn DIM). De opleiding maakt bij de vier verschillende media geen verschil als het gaat om de opvattingen/stroming van waaruit studenten worden opgeleid. Daarnaast bouwt het programma aan beroepsvaardigheden, persoonlijke en professionele ontwikkeling en beroepsprofilering. Uit de verschillende ter beschikking gestelde documenten en de gesprekken tijdens het bezoek blijkt dat EBP de afgelopen jaren een steeds duidelijkere, geïntegreerde plek heeft gekregen in het programma (zie verder paragraaf Onderzoek(s)vaardigheden).

Het document 'Van eindcompetenties naar leerdoelen' maakt inzichtelijk hoe het programma de eindcompetenties afdekt. Het document bevat een schema dat inzicht geeft in hoe de eindcompetenties precies zijn vertaald naar 1) doelen aan het einde van de vier opleidingsfasen, naar 2) vijf opleidingslijnen en daarbinnen naar 3) de centrale leerdoelen per module. Tevens geeft het schema inzicht in waar de verschillende Dublindescriptoren in het programma zijn verwerkt. Het panel stelt vast dat het programma een goede realisatie is van de eindcompetenties.

Het interprofessioneel werken binnen de faculteit van fase 1 (IP CoP) wordt in fase 2 voortgezet binnen het IPOS. Tijdens deze bijeenkomsten gaan de studenten van verschillende opleidingen samenwerken aan een voor hun vakspecifieke behandeling binnen een en dezelfde casus.

Het panel stelt met grote tevredenheid vast dat de opleiding de afgelopen jaren in toenemende mate aandacht is gaan besteden aan interprofessionele samenwerking. Zo is er inmiddels een nieuwe leerlijn 'Interprofessioneel Onderwijs & Samenwerken' (IPOS) ingevoerd. In onderdelen in het eerste, tweede en derde/vierde studiejaar (IP CoP1, IP CoP2 en IP teamoverleg) werken studenten met studenten van andere opleidingen binnen en deels buiten de Faculteit Gezondheidszorg samen. Binnen IPOS werken zij binnen dezelfde casus gezamenlijk aan een behandeling, ieder vanuit zijn eigen vakspecifieke achtergrond. Op interprofessionele samenwerking wordt ook vanuit de Faculteit Gezondheidszorg expliciet gestuurd. Het document 'Kaders voor de curricula van de Faculteit Gezondheidszorg' (mei 2015) beschrijft hoe de faculteit de mogelijkheden voor samenwerking in het onderwijs van de verschillende opleidingen binnen de faculteit ziet, benoemt thema's waarop kan worden samengewerkt (bijv. EBP, Ondernemendheid, etc.) en bevat een tool voor het inventariseren van mogelijkheden voor verdergaande samenwerking tussen de verschillende disciplines, de 'samenwerkingskapstok'. Per thema is of wordt dit verder uitgewerkt. Voor interprofessioneel onderwijs is dit gebeurd in het document 5 Building blocks IPOS sleutelcompetenties. Binnen de faculteit is afgesproken dat nieuwe curricula van de bacheloropleidingen, waaronder die van de opleiding Creatieve Therapie, meer structureel dan nu het geval is, specifiek ruimte reserveren voor samenwerking met andere disciplines. Het gaat hier veelal om deelproducten die vanuit andere disciplines in het programma van de eigen opleiding kunnen worden opgenomen. Binnen de opleiding zelf wordt aan interprofessionele samenwerking ook bijgedragen door het deels gezamenlijk aanbieden van het onderwijs in de verschillende media. Het panel is positief over de vele mogelijkheden voor kennisdeling, 'crossovers' en vernieuwingen die voortvloeien uit de organisatorische inbedding van de opleiding binnen de Faculteit Gezondheidszorg.

Naar aanleiding van de vaststelling van het nieuwe 'Landelijk Domeinprofiel Vaktherapeutische Beroepen' is de opleiding momenteel volop bezig met een curriculumherziening. Het panel heeft uit de kritische reflectie opgemaakt dat in het nieuwe curriculum de samenhang tussen onderdelen verder zal worden versterkt, dat er meer ruimte voor individuele profilering zal komen en dat er meer aandacht voor de positionering van het beroep en ondernemendheid zal zijn. Zeker dat laatste aspect vindt het panel belangrijk gezien de ontwikkelingen in het werkveld (zie Standaard 1). Studenten gaven bovendien tijdens het bezoek aan dat zij graag meer op ondernemerschap zouden willen worden voorbereid. Dit is in lijn met wat is beschreven in de verkenning van het beroep.

Beroepsvaardigheden

De opleiding bereidt studenten op verschillende manieren voor op het toekomstige werkveld: via de stages (snuffelstage, stagejaar 2 en stagejaar 3), via praktische oefeningen in aan het beroep ontleende praktijksituaties, via gastdocentdagen waarbij studenten kennismaken met praktijkinstellingen aan de hand van voordrachten van creatief therapeuten en trainingen op de opleiding, en via het programmaonderdeel Beroepsethiek. Daarnaast wordt er binnen het gehele programma stelselmatig aandacht besteed aan de ontwikkeling van professioneel gedrag.

De stages vormen een rode draad in de opleiding. Het document 'Creatieve Therapie Stagegids, de Beroepsopleidende fase 3 2015-2016' beschrijft dat studenten gedurende de gehele opleiding ongeveer 220 dagen aan stages besteden. In de stages oefenen studenten concreet hun mediumvaardigheden. In de onderwijseenheden krijgen studenten inhoud aangeboden die ondersteunend is voor de competenties waar studenten in de stages aan werken. De

mediumlessen worden voor een deel mediumoverstijgend gegeven (waar dit mogelijk is) en voor een deel mediums specifiek. De stages zijn in toenemende mate therapeutisch gericht. Het eerste studiejaar voorziet in een praktijkleerperiode in de vorm van een korte 'snuffelstage' in diverse instellingen. In het tweede studiejaar lopen studenten gedurende drie onderwijsleerperiodes een halve dag of avond per week stage in een niet-therapeutische instelling. Tijdens deze stage moeten zij op een didactisch verantwoorde wijze in een groep het medium gebruiken als creatief middel vanuit een attitude, die gericht is op het stimuleren van de persoonlijke mogelijkheden van de deelnemers. Gedurende het gehele derde studiejaar lopen studenten de eindstage. Deze stage beslaat tien maanden en wordt gelopen in een instelling waarin creatieve therapie gebruikt wordt. Deze therapiestage heeft het karakter van een 'training on the job' en is erop gericht de student de handelingsbekwaamheden van een creatief therapeut te doen verwerven in het gekozen medium. Daarnaast kunnen studenten, afhankelijk van de onderzoeksvraag van hun afstudeerproject, kiezen voor een praktijk onderzoek in een (stage)instelling⁴.

Het panel vindt dat studenten prima worden voorbereid op de beroepspraktijk.

Onderzoek(svaardigheden)

Aan de ontwikkeling van onderzoekend vermogen besteedt de opleiding vanaf studiejaar 1 gedurende het gehele curriculum aandacht, zowel in losse programmaonderdelen als op een meer geïntegreerde wijze. Zo wordt met name binnen de opleidingslijn Beroepsvaardigheden gericht aandacht besteed aan de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden in de onderdelen Onderzoek en Rapporteren 1 en 2 (jaar 1) en EBP en onderzoek 1 en 2 (jaar 2). De toepassing daarvan spreidt zich uit naar de praktijkonderdelen van de opleiding. Het panel stelt vast dat onderzoeksvaardigheden in diverse onderdelen terug te vinden zijn, maar ziet dat deze in de onderzoeken in de afstudeerprojecten niet altijd goed toegepast worden (zie Standaard 4). Het panel adviseert de opleiding om nog meer aandacht aan argumentatie en oordeelsvorming te schenken.

De opleiding wil 'reflective practitioners' opleiden. Studenten dienen een kritische attitude te ontwikkelen en in staat te zijn om in hun klinische besluitvorming kritisch te reflecteren, hun handelen te onderbouwen en kritisch op zichzelf en hun handelen te reflecteren. EBP wordt gezien als een belangrijk bestanddeel van het onderzoekend vermogen. De opleiding wil studenten aanleren om op basis van praktijkonderzoek en theorievorming (EBP) een samenhangend geheel van diagnostiek, indicaties, doelstellingen en methoden en technieken te gebruiken voor het behandelen en begeleiden van cliënten⁵.

Het panel stelt op basis van een selectie van modulehandleidingen tot zijn tevredenheid vast dat EBP als aandachtspunt expliciet dan wel impliciet is verwerkt in verschillende onderdelen van het curriculum (bijv. (C4.5 Probleemblok A, Stagegids De beroepsopleidende fase 3, C.B.13 Medium) en wel in alle studie jaren. Voor het panel werd de mate van inbedding van EBP in het curriculum verder duidelijk tijdens de gesprekken met de studenten en docenten tijdens het bezoek. Studenten en docenten vertelden het panel hoe de opleiding het kritisch denken, reflecteren en het onderbouwd handelen bij studenten concreet in het onderwijs stimuleert en aanleert. Dit gebeurt vaak in individuele of groeps gesprekken/-discussies met de docenten in het kader van de

⁴ Bron: Creatieve Therapie Stagegids, de Beroepsopleidende fase 3 2015-2016, p. 9

⁵ Bron: Creatieve Therapie, Studiewijzer 2016-2017, p. 19

opdrachten, stages of het afstudeerproject. Studenten wordt aangeleerd hoe zij kunnen beoordelen of literatuur bruikbaar is en docenten prikkelen studenten voortdurend om kritisch te zijn (waarom is dit zo? waarom niet anders?), breder te kijken en stelselmatig het eigen handelen te onderbouwen. Het hoofdstuk Bijzonder Kenmerk gaat nader in op EBP binnen de opleiding.

Overigens merkt het panel op dat in de verschillende documenten wisselende termen voor hetzelfde worden gebruikt (EBP, reflective practitioner, etc.). Dit kan voor externen, maar ook nieuwe studenten, soms verwarrend zijn. Het panel raadt aan om consistent te zijn in het gebruik van terminologie.

Tijdens het bezoek gaven de alumni voorbeelden van hoe zij EBP in hun dagelijkse werk gebruiken. Uit de NSE van 2016 blijkt dat studenten zeer tevreden zijn met het onderwijs op het gebied van 'wetenschappelijke vaardigheden hbo'. Zij waarderen de opleiding op dit punt met een score van 3,82 op een schaal van 5. Hiermee scoort de opleiding hoger op dit punt dan de zusteropleidingen in den lande (elders maximaal 3,62).

Internationalisering

Aan internationalisering wordt binnen de opleiding vormgegeven door studenten de mogelijkheid te bieden tot het lopen van stages of het doen van een minor of afstudeerproject in het buitenland (bijv. Zuid-Afrika). Ook al bestaan deze mogelijkheden, veel studenten geven er met name bij de derdejaarsstage de voorkeur aan om de stage in Nederland te volgen met het oog op de opbouw van hun netwerk. Het panel heeft hier begrip voor. Verder heeft de opleiding internationale contacten, zoals met David Johnson New Haven, de Arteveldehogeschool in Gent, etc. Regelmatig worden buitenlandse gastdocenten uitgenodigd en samen met de internationale samenwerkingspartners worden internationale masterclasses georganiseerd.

Vormgeving van het programma

Didactisch concept

Het programma is competentiegericht opgezet en onderverdeeld in vier fasen waarin de competentieniveaus steeds complexer worden en de zelfstandigheid en integratie steeds meer toenemen: de beroepsoriënterende fase (jaar 1), de beroepsvoorbereidende fase (jaar 2), de beroepsopleidende fase (jaar 3) en de beroepsverdiepende fase (jaar 4). De opleiding hanteert een didactisch concept waarin het zelfstandig en actief leren van de student leidend is. Van studenten wordt verwacht dat zij zelf actief verantwoordelijkheid dragen voor hun leerproces en de verdere verbetering daarvan. In lijn met de opbouw van de competentieniveaus verandert ook de didactiek per fase. Deze verandert van taakgestuurd (jaar 1) naar probleemgestuurd (jaar 2) naar praktijkgestuurd (jaar 3) en tenslotte naar projectgestuurd.

De opleiding maakt gebruik van een breed palet aan werkvormen, zoals hoorcolleges, responsiecolleges, onderwijsgroepen met mentor, tutor, trainer of zonder begeleider waarin aan een (groeps)leertaak wordt gewerkt, individueel werken, verschillende typen taken (bijv. probleemtaak, reflectietaak, strategietaak), stage, etc.

Het panel is positief over het didactisch concept en de gebruikte werkvormen. Het didactisch concept is helder en past goed bij de aard van de opleiding. De werkvormen zijn gevarieerd en passend bij het didactisch concept.

Het document 'Nota eindcompetenties CT HS Zuyd 2009' bevat een helder en inzichtelijk format waarin de didactiek, de taakstelling en het niveau van het onderwijs, het niveau van complexiteit in de desbetreffende fase en het competentieniveau dat aan het einde van die fase bereikt dient te zijn, zijn beschreven. Het panel stelt op grond van dit document en de informatie in het document 'Creatieve Therapie – Studiewijzer 2016-2017' vast dat de opleiding de aanbeveling van het vorige visitatiepanel ten aanzien van het geheel competentiegericht invoeren van het programma ter harte heeft genomen en hieraan adequaat gevolg heeft gegeven.

Instroom en leerroutes

Voor instroom gelden de wettelijke vooropleidingseisen. Als aanvullende vooropleidingseis geldt dat studenten over voldoende aanleg en geschiktheid beschikken. Dit wordt getoetst aan de hand van een motivatiebrief, een aantal opdrachten en een gesprek. De aard van de opdrachten verschilt per medium (beeldend, dans, drama, muziek)⁶. Aspirant-studenten kunnen zich van tevoren oriënteren op de opleiding door naar de open dagen te komen.

De opleiding biedt de mogelijkheid voor individuele maatwerkprogramma's op grond van vooropleiding, studieprestaties, motivatie, persoonlijke omstandigheden, etc. (bijv. universitair traject). Maatwerkprogramma's moeten vooraf worden goedgekeurd door de examencommissie.

Begeleiding

Studieloopbaanbegeleiding vindt plaats binnen de opleidingslijn Persoonlijk professionele ontwikkeling (PPO). De opleiding ziet de ontwikkeling van studenten tot professional als de steeds verdergaande integratie van de drie aspecten 'de therapeut', 'de kunstenaar' en 'de persoon'. Het gebruik van de term 'persoonlijk-professionele ontwikkeling' doet meer dan de reguliere term 'studieloopbaanbegeleiding' recht aan het persoonlijke aspect binnen de begeleiding. Vanwege het therapeutische karakter van de opleiding wordt de student bij zijn leerproces regelmatig geconfronteerd met persoonlijke aspecten als opvoeding, eigen verleden, eigen problematiek, etc. De opleiding besteedt binnen PPO specifiek aandacht aan het plaats geven en hanteren hiervan. Verder leert de student bij PPO onder begeleiding van de mentor/vakdocent het eigen leerproces te sturen aan de hand van het in kaart brengen en analyseren van de eigen competenties en reflectie op het geleerde in de verschillende programmaonderdelen. Hierbij wordt gestuurd op een steeds verder toenemende zelfstandigheid en zelfsturing van de student. Het begeleidingsmodel sluit daarmee mooi aan op het didactisch concept van de opleiding (zie Didactisch concept).

Stagebegeleiding wordt geboden door een supervisor van de opleiding en een praktijkbegeleider op de werkplek. De begeleiding op de werkplek bestaat uit coaching en advisering. De begeleiding vanuit de opleiding is gericht op het verbinden van de theorie uit de opleiding met de eigen werkervaringen van de student tijdens de stage en reflectie daarop. De derdejaars stagebegeleiding vanuit de opleiding bestaat uit drie terugkomweken, supervisie en individuele literatuurstudie. Daarnaast faciliteert de opleiding ook intervisie van studenten.

Studenten worden bij het afstudeerproject individueel begeleid door een scriptiebegeleider en groepsgewijs in aanpalende specifieke workshops (Workshop Kwalitatieve inhoudsanalyse, Workshop Actie gericht onderzoek, Workshop Interviewen, Workshop SPSS, Workshop

⁶ Bron: Onderwijs- en examenregeling (OER) 2016-2017 Bacheloropleiding Creatieve Therapie, p. 14

presenteren) die al dan niet verplicht zijn. Studenten gaven tijdens het bezoek aan tevreden te zijn over de geboden afstudeerbegeleiding.

Los van PPO, de stagebegeleiding en de afstudeerbegeleiding kunnen studenten ook terecht bij de vakdocent (bij vakinhoudelijke vragen) en bij de mentor (bij (ziekte)verzuim, twijfels over de haalbaarheid van de studie of over studiekeuzen).

Het panel is over het geheel genomen positief over de begeleiding van de studenten door de opleiding. Uit de gesprekken met de docenten en studenten tijdens het bezoek bleek dat de lijnen naar de docenten kort zijn. De studenten zijn zeer tevreden met de geboden begeleiding. Zij hebben het gevoel dat zij altijd bij hun docenten terecht kunnen bij vragen of voor hulp of advies. De NSE van 2016 bevestigt dit beeld. De studiebegeleiding werd gewaardeerd met de score 3,91 op een schaal van 5.

Ten slotte wordt ook op hogeschoolniveau begeleiding geboden. Bij de studentendecaan kunnen studenten terecht voor advies en ondersteuning bij studieaangelegenheden (bijv. studeren met een functiebeperking, taal cursus) en persoonlijke problemen. Het studentenloopbaancentrum biedt cursussen en trainingen. Vertrouwenspersonen bieden hulp bij problemen als pesten, ongewenste intimiteiten, bedreiging, etc.

Docenten

Het docententeam bestaat uit een vaste kern van achttien enthousiaste en betrokken docenten die hun primaire aanstelling bij de opleiding hebben. Twaalf van deze docenten zijn mastergeschoold, van wie drie zijn gepromoveerd en één in de afrondende fase van haar promotietraject zit. Van de zes niet-mastergeschoolde onderwijsmedewerkers is één onderwijsassistent en volgen vier docenten momenteel een masteropleiding. De meeste docenten werken parttime bij de opleiding en werken daarnaast in de beroepspraktijk. Deze vaste kern wordt aangevuld met een schil van acht andere betrokkenen (van wie vier mastergeschoold zijn), te weten docenten die hun primaire aanstelling bij een andere opleiding hebben en deels bij de opleiding Creatieve Therapie worden ingezet en leden van verschillende lectoraten (bijv. KenVak, Autonomie & Participatie van Chronisch zieken). Verder leveren betrokkenen uit het werkveld bijdragen aan het onderwijs als stagebegeleider, via gastcolleges, etc. Daarnaast dragen facultaire werkgroepen als Interprofessioneel Onderwijs & Samenwerken of Evidence Based Practice op verschillende manieren aan de opleiding bij, bijv. door het leveren van knowhow, onderwijsmomenten, etc.

Met betrekking tot de samenstelling van het team stelt het panel vast dat het vaste team een beperkt aantal vakdocenten per medium kent. De opleiding is zich bewust van het risico dat onlosmakelijk vastzit aan dergelijke kleine aantallen. Zij speelt hierop adequaat in door de vakdocenten ook mediumoverstijgende taken te geven en door gebruik te maken van gastdocenten. Verder raadt het panel de opleiding aan om oog te houden voor een evenwichtige leeftijdsspreiding binnen het team.

Het panel is van mening dat de docenten uitstekend zijn gekwalificeerd en dat het team als geheel over de juiste kwalificaties beschikt om het (EBP-)onderwijs van de opleiding te verzorgen. Professionalisering krijgt op informele wijze vorm via intervisie, kalibreersessies,

teambesprekingen, etc. Daarnaast komt EBP specifiek aan bod in scholingen, kalibreersessies en besprekingen (zie ook hoofdstuk Bijzonder kenmerk). Docenten geven bovendien aan dat zij door elkaar 'gevoed' worden.

De opleiding heeft voldoende oog voor de werkdruk van docenten en gaat hiermee volgens het panel verstandig om. Zo is omwille van het beheersbaar houden van de werkdruk besloten om de curriculumherziening niet al met ingang van september 2016, maar pas per september 2017 in te voeren.

De relatieve kleinschaligheid van de opleiding brengt als groot voordeel met zich mee dat de lijnen tussen docenten onderling en tussen docenten en studenten kort zijn. Tijdens het bezoek spraken de studenten zich lovend uit over hun docenten. Deze grote tevredenheid wordt bevestigd door de uitslagen van de NSE van 2016. Hierin waardeerden de studenten hun docenten met een score van 4,39 op een schaal van 5.

Voorzieningen

Naast de algemene onderwijsvoorzieningen die Zuyd Hogeschool biedt, maakt de opleiding gebruik van mediumlokalen. Deze mediumlokalen bieden de juiste voorzieningen voor het onderwijs in de vier media. De studenten Dans zouden graag nog meer oefenruimte willen hebben. Daarnaast heeft de opleiding toegang tot een beweeglab met de mogelijkheid voor het doen van kwantitatieve EEG-metingen (qEEG).

Conclusie

De opleiding biedt een consistent programma aan waarin het therapeutisch gebruik van het medium centraal staat, er ruim aandacht is voor de ontwikkeling van kennis en vaardigheden op het gebied van diagnostiek, indicatie en methodiek en waarin adequaat gebouwd wordt aan beroepsvaardigheden, persoonlijke en professionele ontwikkeling en beroepsprofilering. Het panel is positief over de toenemende aandacht voor interprofessionele samenwerking en de vele mogelijkheden voor kennisdeling, 'crossovers' en vernieuwingen die voortvloeien uit de organisatorische inbedding van de opleiding binnen de Faculteit Gezondheidszorg. Het curriculum besteedt overtuigend aandacht aan onderzoeksvaardigheden en de ontwikkeling van onderzoekend vermogen. De opleiding ziet EBP als een belangrijk bestanddeel van onderzoekend vermogen en het panel stelt vast dat EBP duidelijk in het curriculum en in het onderwijs is geïntegreerd. Wel adviseert het panel de opleiding om bij het aanleren van onderzoeksvaardigheden nog meer aandacht te besteden aan argumentaties en aan oordeelsvorming. In het onderwijs wordt aandacht besteed aan internationalisering.

De opleiding hanteert een duidelijk didactisch concept en een gevarieerd palet aan daarbij passende werkvormen. De verschillende vormen van begeleiding binnen de opleiding zijn goed. De opleiding beschikt over een uitstekend gekwalificeerd, enthousiast en betrokken docententeam. De opleidingsspecifieke voorzieningen zijn adequaat. Nog meer oefenruimte voor studenten Dans zou wenselijk zijn.

Het panel concludeert dat de opleiding haar studenten een goede onderwijsleeromgeving biedt die het voor de studenten mogelijk maakt de beoogde eindkwalificaties te realiseren. Niettemin is

het panel van oordeel dat er op aspecten nog een belangrijke slag gemaakt kan worden in het onderwijs in onderzoeksvaardigheden. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel voldoende.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van toetsing. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel voldoende.

Toetsbeleid

Het document 'Nota Toetsbeleid, Opleiding Creatieve Therapie, Faculteit Gezondheidszorg' (Concept, versie 2015-01-25) beschrijft het toetsbeleid van de opleiding. Het document gaat in op de visie op toetsing, het toetshuis en de kwaliteitszorg met betrekking tot toetsing binnen de opleiding. Conform de aanbevelingen van het vorige visitatiepanel sluit de toetsing binnen de opleiding aan bij het onderwijsmodel en de didactische principes van de opleiding (competentiegericht). Het toetshuis kenmerkt zich door een opbouw van toetsing van losse aspecten naar een toetsing in competenties en een opbouw van beperkte naar veelzijdige complexiteit⁷. De steeds verdergaande integratie van kennis en vaardigheden in de opleiding wordt weerspiegeld door de toetsing en de toetsvormen. Toetsing heeft binnen de opleiding niet alleen tot doel het meten van de mate waarin leerdoelen zijn behaald. De toetsing dient ook ondersteunend te zijn aan het leer- en ontwikkelingsproces van de studenten.

Toetsuitvoering

In het document 'Van eindcompetenties naar leerdoelen' worden de centrale leerdoelen per module beschreven. In de OER 2016/2017 is de wijze van toetsing en beoordeling inzichtelijk opgenomen. Voor studenten zijn de doelstellingen van elke module en de wijze van toetsing uitgebreider en meer descriptief opgenomen in de modulehandleidingen van de verschillende modules. Het panel stelt vast dat er momenteel relatief veel toetsen worden afgenomen en is het met de opleiding eens dat het aantal toetsen zou kunnen worden teruggebracht.

De opleiding maakt gebruik van zowel summatieve als formatieve toetsen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een grote variatie in toetsvormen, zoals schriftelijke toetsen, portfolio's, referaten, verslagen, gespreksopname waarover een analytisch verslag moet worden gegeven, kennistoetsen, presentaties, etc.

Het panel heeft tijdens het bezoek een representatieve steekproef van gemaakte toetsen en beoordelingen ingezien. Het panel stelt vast dat de beoordelingscriteria aansluiten bij de leerdoelen van de modules. De relatie tussen beoordelingscriteria en leerdoelen is niet altijd één op één vast te stellen. Het panel raadt de opleiding aan de toetsing op dit punt nog transparanter te maken. Verder stelt het panel vast dat de gebruikte toetsvormen en het soort toetsvragen goed aansluiten bij (de aard van) het onderwijs. De toetsen zijn volgens het panel van voldoende kwaliteit. Ook de kwaliteit van de beoordelingen is op orde. De beoordelingen zijn voldoende inzichtelijk en betrouwbaar. De eindwerken worden door twee beoordelaars beoordeeld. De

⁷ Bron: Nota Toetsbeleid, Opleiding Creatieve Therapie, Faculteit Gezondheidszorg, Concept, versie 2015-01-25, p. 6.

studenten zijn tevreden over de feedback die zij krijgen. De opleiding is momenteel bezig de toetsing te digitaliseren, waarbij het voor studenten mogelijk zal worden om feedback op afgelegde toetsen te allen tijde in te zien. Het panel vindt dit met het oog op de transparantie een goede ontwikkeling.

Het panel plaatst wel kanttekeningen bij het beoordelingsformulier van het afstudeerproject. Het panel vindt het opvallend dat randvoorwaardelijke zaken (leesbaarheid, titel, uiterlijk, etc.) punten krijgen die meetellen bij de berekening van het cijfer van het afstudeerproject. Het panel vindt dit een onwenselijke situatie, omdat hierdoor het risico bestaat dat de beoordeling hoger uitvalt dan op basis van de inhoudelijke prestaties gerechtvaardigd is. Het panel beveelt de opleiding aan de randvoorwaardelijke zaken niet in de beoordeling van het afstudeerproject mee te nemen. Daarnaast stelt het panel vast dat het element "kritische reflectie op theoretische en methodologische invalshoeken" slechts in beperkte mate in het beoordelingsformulier is opgenomen (zie verder standaard 4). Het panel adviseert de opleiding om het beoordelingsformulier voor het afstudeerproject op deze twee punten aan te passen. Verder constateert het panel dat niet alle beoordelingen van het afstudeerproject zijn onderbouwd en dat de kwaliteit van de onderbouwing sterk wisselt, afhankelijk van de beoordelaar. Met het oog op de transparantie en leerfunctie voor de student en indirect de betrouwbaarheid van de beoordeling, adviseert het panel de opleiding erop toe te zien dat alle beoordelingen adequaat zijn onderbouwd.

De studenten gaven tijdens het bezoek aan tevreden te zijn over de toetsing. Dit blijkt ook uit de NSE van 2016, waarin zij de toetsing waarden met een score van 3,64 op een schaal van 5.

Borging kwaliteit toetsing

De examencommissie vervult haar wettelijke taken als waarborger van de kwaliteit van toetsing adequaat. Van de examencommissie maken een aandachtsfunctionaris toetsing en een extern lid deel uit. De examencommissie ziet toe op de kwaliteit van de toetsing door:

- benoeming van bekwame examinatoren;
- toe te zien op en het geven van feedback op interne procedures rondom toetsing en beoordeling. Hieronder valt onder meer ook de beoordeling van de mate waarin beoordelingscriteria zijn afgeleid van de leerdoelen van de modules;
- jaarlijks een beoordeling uit te voeren van de kwaliteit van een steekproef van zes tot acht afstudeerprojecten (waaronder in ieder geval altijd duo-afstudeerprojecten) en van bijzondere gevallen. Vanaf studiejaar 2015/2016 zal ook een steekproef van de overige eindwerken (zie standaard 4) worden beoordeeld.

Jaarlijks brengt de examencommissie een verslag uit van haar werkzaamheden.

Daarnaast wordt de kwaliteit van de toetsing binnen de opleiding ook geborgd het standaard gebruik van toetsmatrijzen voor alle toetsen en het betrekken van externe deskundigen (bijv. bij de beoordeling van de presentatie en het afstudeerproject).

De opleiding heeft in 2014/2015 deelgenomen aan de pilot 'De toetsing getoetst' van het lectoraat Toetsen en Beoordelen en de Service Unit Onderwijs & Onderzoek van de HAN. Deze pilot is vergelijkbaar met de BKE-scholing. In de pilot werd gebruik gemaakt van de door het lectoraat ontwikkelde methodiek voor het analyseren, verbeteren en borgen van de kwaliteit van

toetsing. Momenteel is de opleiding bezig om de meest prangende opbrengsten uit deze pilot in de toetsing aan te passen (bijv. de mate waarin de APA-normen in de beoordeling meetellen in de verschillende fasen van de opleiding), daarbij rekening houdend met de vraag in hoeverre dat voor het huidige curriculum nog zinvol is. De overige opbrengsten worden meegenomen in de curriculumherziening en de bijbehorende aanpassing van de toetsing van de modules.

Conclusie

Het panel concludeert dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. De toetsing sluit aan bij het onderwijsmodel, het didactisch concept en de leerdoelen en de kwaliteit van de toetsing is in orde. Het panel is ook tevreden over de kwaliteit van de beoordeling binnen de opleiding. Wel adviseert het panel de opleiding het beoordelingsformulier voor het afstudeerproject aan te passen, zodat randvoorwaardelijke zaken niet meer meetellen voor de bepaling van het cijfer. Daarnaast zou kritische reflectie op theoretische en methodologische invalshoeken steviger in het beoordelingsformulier kunnen worden opgenomen. Tevens adviseert het panel de opleiding erop toe te zien dat de beoordeling altijd voorzien is van een adequate onderbouwing.

De opleiding is doordrongen van het belang van een goede borging van de kwaliteit van de toetsing. Aanbevelingen uit de pilot 'De toetsing getoetst' worden ter harte genomen en meegenomen in de curriculumherziening. De examencommissie vervult haar wettelijke rol als waarborger van de kwaliteit van de toetsing naar tevredenheid.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel voldoende.

Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van het gerealiseerde niveau. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel voldoende.

Afstudeerproducten

Afstudeerfase

Vóór studiejaar 2015/2016 waren alleen het afstudeerproject en de afstudeerpresentatie benoemd als eindwerken van de opleiding. Aangezien in deze eindwerken echter niet alle beoogde eindkwalificaties aan bod kwamen, is het pakket van eindwerken met ingang van studiejaar 2015/2016 aangepast.

Vanaf studiejaar 2015/2016 worden alle beoogde eindkwalificaties (eindcompetenties) op eindniveau getoetst in het gezamenlijke pakket van de volgende eindwerken:

1. Stage (derde jaar). De eindstage beslaat tien maanden en wordt gelopen in een instelling waarin creatieve therapie aanwezig is. Studenten zijn als therapeut (-in-opleiding) actief en worden op de werkplek begeleid door een vaktherapeut van hun eigen discipline (als dit niet mogelijk is, wordt naar passende oplossingen gezocht). Daarnaast is er supervisie vanuit de opleiding. Studenten worden in de stage op drie aspecten beoordeeld:
 - het functioneren tijdens de stage aan de hand van een indicatieve activiteitenlijst (Afrondingsfase stage);
 - de activiteiten in het kader van de supervisie;
 - het eindverslag dat bestaat uit het deel persoonlijk-professionele ontwikkeling en het deel met een evidence based behandelcasus.In de stage dient de student aan te tonen dat hij het niveau van EBP-gebruiker beheerst⁸.
2. Vierdejaars module Medium. Bij deze module gaat het om het kritisch kunnen opstellen, verantwoorden en uitwerken van een persoonlijke en therapeutische mediumvraagstelling. Na de stage (waarbij de therapeutische invalshoek leidend is), is de module afsluitend op het gebied van het verder kunnen blijven hanteren van het medium in en naar de persoonlijke en therapeutische ontwikkeling. Deze module wordt afgesloten met een presentatie die wordt beoordeeld door twee vakdocenten⁹.
3. Afstudeerproject en afstudeerpresentatie. Het afstudeerproject bestaat uit een praktijkgericht onderzoek waarin evidence (practice based evidence) wordt verzameld om het eigen methodisch handelen te onderbouwen (evidence based practice) en een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het beroep¹⁰. Sinds 2014/2015 moeten afstudeeronderwerpen komen van opdrachtgevers uit de praktijk of het onderzoek en bovendien passen binnen de onderzoekslijnen van het lectoraat KenVak. Afstudeeronderwerpen worden vooraf gescreend

⁸ Bron: Kritische Reflectie Creatieve Therapie Zuyd Hogeschool, p.13

⁹ Bron: Kritische Reflectie Creatieve Therapie Zuyd Hogeschool, p.13

¹⁰ Bron: Creatieve Therapie, Fase 4, OP 15 en 16, Module: CA1.15- 16 "Afstudeerproject", p. 3

op relevantie, uitvoerbaarheid en aansluiting bij bestaande thematieken. Het panel vindt het streven van de opleiding om via deze richtlijnen bij te dragen aan de verdere (wetenschappelijke) ontwikkeling binnen de vaktherapieën enerzijds zeer positief. Anderzijds vraagt het panel zich wel af of dit strookt met de keuzevrijheid van studenten wanneer onderwerpen aan moeten sluiten bij bestaande onderzoeken. De studenten gaven tijdens het bezoek echter aan het juist het een prettig idee te vinden om zo te kunnen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van hun vak. Het afstudeeronderzoek mondt uit in een rapportage die wordt beoordeeld door twee beoordelaars. Tevens dient de student een afstudeerpresentatie te geven die eveneens wordt beoordeeld door twee beoordelaars. Een werkvelddeskundige geeft feedback, maar beoordeelt formeel niet. Studenten mogen het afstudeerproject in duo's uitvoeren, om zo het leren samenwerken te bevorderen. In het geval van een duo gelden wel aanvullende eisen, zoals het gebruik van meer literatuur, een uitgebreider project, en de interpretatie en discussie van de onderzoeksresultaten zijn individueel. In een procesverslag wordt vastgelegd wat de individuele bijdrage van elke student is. Zo kan beoordeeld worden of iedere student ook individueel de leerdoelen realiseert.

Het panel is van mening dat de afstudeerfase een goede afspiegeling is van de kennis en vaardigheden die essentieel zijn voor de uitoefening van het beroep.

Oordeel afstudeerproducten

Het panel heeft een representatieve selectie van vijftien afstudeerdossiers bestudeerd. Van alumni die vóór studiejaar 2015/2016 zijn afgestudeerd, heeft het panel niet alleen gekeken naar het afstudeerproject en de afstudeerpresentatie (die destijds tezamen formeel de eindwerken vormden), maar ook naar de stage en de module PPO in het Medium (min of meer de voorloper van de huidige vierdejaarsmodule Medium), omdat sommige eindkwalificaties in die onderdelen op eindniveau werden afgetoetst. Zo heeft het panel ook voor die alumni een goed beeld verkregen van het gerealiseerde niveau over de gehele breedte. Van de alumni die in 2015/2016 zijn afgestudeerd, heeft het panel de relevante onderdelen van de stage, het Medium, het afstudeerproject en de afstudeerpresentatie bekeken. Het panel heeft van de alumni die voor het afstudeerproject deel uitmaakten van een duo ook het afstudeerproject en de beoordeling van de partner bekeken.

Het panel stelt vast dat alle geselecteerde afgestudeerden in het totale pakket van eindwerken/onderdelen aantonen over de beoogde eindkwalificaties (eindcompetenties) te beschikken. De alumni die bij het afstudeerproject deel uitmaakten van een duo hebben ook individueel de eindkwalificaties behaald die in dit onderdeel worden getoetst op eindniveau.

Het panel plaats wel enige kanttekeningen bij de kwaliteit van het onderdeel afstudeerproject. De afstudeerprojecten zijn beleidsrelevant, de vertaling naar de interventie heel is goed en het praktisch gehalte is hoog. Het panel stelt echter ook vast dat de afstudeerprojecten onderzoeksmatig gezien over het algemeen zwak zijn. Het betreft dan met name de aspecten 'formuleren van de onderzoeksvraag', 'hanteren van de theorie' en 'reflectie op de theorie'. Eén afstudeerproject (uit 2015/2016) acht het panel na toepassing van het 'vier-ogen-principe' onvoldoende. Daarnaast zijn meerdere afstudeerprojecten maar net aan voldoende.

Gezien het feit dat de opleiding wil aansluiten bij de landelijke roep om verdere wetenschappelijke onderbouwing van vaktherapieën (zie Standaard 1), adviseert het panel om niet alleen de nadruk op reflectie op zichzelf te leggen, maar vooral de reflectie op de

verschillende theoretische en methodologische invalshoeken explicieter op te nemen. Deze vorm van reflectie is een belangrijk aspect van het vermogen tot oordeelsvorming dat van een afgestudeerde bachelorstudent mag worden verwacht en zou in de afstudeerbegeleiding meer benadrukt mogen worden. Daarnaast vindt het panel dat de variatie in de gebruikte literatuur vergroot kan worden. Het panel is zich ervan bewust dat de wetenschappelijke traditie (EBP) binnen het vakgebied nog jong is en dat de hoeveelheid literatuur nog enigszins beperkt is. Het panel adviseert de opleiding de studenten te stimuleren ook literatuur uit aanpalende vakgebieden te gebruiken. Het panel hoopt dat de nieuwe lector die een brede blik op het terrein van creatieve therapie heeft, een positieve invloed zal hebben op de noodzaak om vanuit verschillende perspectieven te kijken. Dit past ook bij de ontwikkelingen in het veld, waarin van vaktherapeuten steeds meer een onderzoekende houding wordt gevraagd.

De aspecten 'onderzoeken' en 'reflecteren' uit de beoogde eindkwalificaties komen niet alleen aan bod bij de afstudeerprojecten, maar ook in de andere eindwerken. Zo zijn in het Medium (of vóór 2015/2016 PPO in het Medium) en in mindere mate ook in de Stage kritische reflectie op het eigen handelen, het systematisch toetsen van het handelen aan de literatuur en het afwegen, expliciteren, onderbouwen en verantwoorden van het handelen (EBP) voldoende zichtbaar (bijv. in het Medium: het kritisch kunnen opstellen, verantwoorden en uitwerken van een persoonlijke en therapeutische mediumvraagstelling). De methodiekverslagen laten zien dat studenten in voldoende mate met protocollen en behandelplannen overweg kunnen. Het panel concludeert op grond hiervan dat 'onderzoeken' en 'reflecteren' in voldoende mate op het eindniveau worden gerealiseerd, ondanks de kritische kanttekeningen op deze punten bij de afstudeerprojecten.

Functioneren afgestudeerden

Tijdens het bezoek heeft het panel gesproken met alumni en vertegenwoordigers van het werkveld en de Werkveldcommissie. De alumni gaven aan het gevoel te hebben, goed voorbereid te zijn op de beroepspraktijk. Zij gaven er via voorbeelden uit hun praktijk blijk van overstijgend te kunnen denken en onderbouwd te kunnen handelen. Het panel vindt de alumni zeker 'collegawaardig'.

Het werkveld is zeer positief over de afgestudeerden. Men vindt dat de alumni breed, maar met toch voldoende verdieping zijn opgeleid. Het werkveld prijst de mate waarin de alumni hun handelen in de praktijk onderbouwen. Zij zijn gedegen en komen goed beslagen ten ijs. Het werkveld geeft aan blij te zijn met de huidige balans tussen mediumvaardigheid en theoretisch onderbouwd handelen. Zo'n zeven jaar geleden was de balans volgens het werkveld teveel doorgeslagen naar het theoretische en was de mediumvaardigheid van afgestudeerden te zwak. In de alumni die nu de arbeidsmarkt betreden, is deze balans volgens het werkveld goed in evenwicht.

Conclusie

Op grond van de bestudering van de afstudeerdossiers concludeert het panel dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd. De alumni zijn positief over de voorbereiding op de beroepspraktijk en het werkveld is enthousiast over het functioneren van de afgestudeerden in de praktijk.

Het panel is van oordeel dat het aspect kritische reflectie in het afstudeerproject kan worden versterkt. Het panel heeft er vertrouwen in dat dit snel kan gebeuren, gezien de weg die de opleiding al heeft afgelegd. Ook adviseert het panel de opleiding te sturen op meer variatie in de gebruikte literatuur bij de afstudeerprojecten.

Gelet op de grote praktische relevantie van de afstudeerprojecten en gezien het feit dat de afgestudeerden in het totale pakket van eindwerken/onderdelen aantonen over alle beoogde eindkwalificaties te beschikken, heeft het panel ervoor gekozen de geconstateerde zwakten in het afstudeerproject niet van doorslaggevende aard te laten zijn in het oordeel op deze standaard. In dit verband wil het panel opmerken dat de opleiding momenteel een voorbeeldfunctie heeft voor vergelijkbare opleidingen in den lande. De opleiding probeert expliciet om op systematische en gestructureerde wijze de praktische en theoretische relevantie te verhogen. In de ogen van het panel heeft dat op dit moment reeds geleid tot een afstudeerniveau dat als voorbeeld kan dienen voor vergelijkbare opleidingen in Nederland. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel voldoende.

Bijzonder kenmerk: Evidence Based Practice

De opleiding vraagt een bijzonder kenmerk aan voor Evidence Based Practice (EBP) in het onderwijs. De opleiding heeft deze aanvraag ook in 2011 gedaan, samen met een aantal andere opleidingen binnen de Faculteit Gezondheidszorg van Zuyd Hogeschool. De aanvraag is toen voor de opleiding niet gehonoreerd, omdat het toenmalige visitatiepanel van oordeel was dat EBP nog onvoldoende in het curriculum was uitgewerkt. De opleiding is sindsdien blijven werken aan de verdere inbedding van EBP in het curriculum, daarbij geholpen door het lectoraat Kennisontwikkeling & Vaktherapieën (KenVaK). Onderwijs gestoeld op de principes van EBP sluit goed aan bij de maatschappelijke roep om meer wetenschappelijke onderbouwing van de vaktherapieën.

1. Onderscheidend karakter

criterium 1: Het bijzondere kenmerk is onderscheidend voor de instelling of opleiding in relatie tot relevante instellingen of opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs.

Het onderscheiden karakter van EBP voor de opleiding uit zich op de volgende manieren:

1. Op het niveau van het onderwijs uit het zich in:

- De mate waarin EBP samenhangend geïntegreerd is in het curriculum, het onderwijs, de professionele ontwikkeling van studenten en de toetsing. Bij andere opleidingen binnen het domein die met EBP werken, is de mate van integratie in het gehele curriculum vaak minder en wordt op een minder systematische wijze aan EBP aandacht besteed (zie verder Criterium 2).
- De opleidingsoverstijgende borging van EBP die bij vergelijkbare opleidingen vaak ontbreekt. Binnen de Faculteit Gezondheidszorg houdt een gemeenschappelijke werkgroep-EBP zich bezig met de vormgeving en integratie van EBP in de programma's van de opleidingen. Tevens wordt gezorgd voor het delen van 'best practices' tussen de opleidingen, hetgeen bijdraagt aan de verdere doorontwikkeling van de curricula op dit punt.
- De opleiding is de enige opleiding Creatieve Therapie in Nederland die helder uitgewerkte uitgangspunten met betrekking tot EBP heeft en deze heeft verwerkt in het gehele curriculum en in de toetsing (zie Criterium 2).

2. Op het niveau van de organisatorische inbedding uit het onderscheidend karakter zich ook in de omgeving binnen de hogeschool waarin de opleiding opereert. Deze omgeving heeft een relatief hoog onderzoeks-minded karakter, hetgeen zijn positieve weerslag heeft op de opleiding zelf. Afgezien van de hierboven al genoemde werkgroep-EBP, zijn in dit verband belangrijk:

- KenVak en andere lectoraten. De opleiding was initiatiefnemer en is penvoerder van het lectoraat Kennisontwikkeling Vaktherapieën (KenVak), dat een bijdrage beoogt te leveren aan de wetenschappelijke onderbouwing van de vaktherapieën. Verschillende docenten van de opleiding zijn actief binnen het lectoraat. Verder toont het feit dat de Faculteit Gezondheidszorg meerdere lectoraten heeft aan dat er ruim aandacht is voor

onderzoek en het gebruik daarvan binnen de faculteit. Het panel heeft begrepen dat de lector van het lectoraat Autonomie & Participatie van chronisch zieken (A&P), tevens bijzonder hoogleraar Doelgericht meten in de dagelijkse zorgpraktijk aan de Universiteit Maastricht, specifiek op het gebied van de ontwikkeling van EBP een belangrijke rol heeft gespeeld.

- Master of Arts Therapies (MAT). Deze opleiding is door Zuyd ontwikkeld, mede voortvloeiend uit het lectoraat KenVak. Werken volgens de principes van EBP staat in deze masteropleiding centraal. De bacheloropleiding profiteert van MAT, omdat kennis en ervaring onderling worden uitgewisseld en meerdere docenten de MAT gevolgd hebben of volgen.
- Database Meetinstrumenten in de Zorg. Deze database komt voort uit het bovengenoemde lectoraat A&P. Eén van de docenten van de opleiding is momenteel bezig een inventarisatie te maken van meetinstrumenten binnen het vakgebied Creatieve Therapie, waarna geprobeerd zal worden om ook deze meetinstrumenten op te nemen in de database. Daarmee worden deze beter toegankelijk, hetgeen weer een positieve bijdrage zou kunnen leveren aan het evidence based werken door vaktherapeuten en aan de verdere (wetenschappelijke) ontwikkeling van het vakgebied.

3. Op administratief niveau uit het onderscheidende karakter zich in:

- De registratie van zwaartepunten, zoals EBP, van onderwijsmodules in de onderwijsadministratie (Osiris). Als deze voorziening volledig is ingevoerd, biedt dit de mogelijkheid om de profilering op EBP van de opleiding of van een individuele student zichtbaar te maken.
- Het gemeenschappelijke gebruik binnen de Faculteit Gezondheidszorg van een curriculumdatabase (Maius). Men is nog bezig met de implementatie van dit systeem. Het systeem biedt de mogelijkheid om onderwijsdoelen, bijv. op het gebied van EBP, vast te leggen. Daarmee is het mogelijk om de gemeenschappelijk uitgewerkte en vastgestelde EBP-doelen voor alle opleidingen in eenzelfde systeem te koppelen aan concreet onderwijs. Hierdoor wordt de opbouw van EBP en van andere onderwerpen beter zichtbaar en kunnen opleidingen makkelijker onderwijselementen uitwisselen (zie ook Standaard 2, Inhoud programma). Dit faciliteert tevens de interprofessionele samenwerking tussen de verschillende opleidingen.

Verder zijn ook de resultaten van de NSE van 2016 indicatief voor de onderscheidendheid van de opleiding op het gebied van EBP. Op de themavragen 'De verworven wetenschappelijke vaardigheden/praktijkgericht onderzoek binnen je opleiding' en 'Wetenschappelijke Vaardigheden Hbo' scoorde de opleiding hoger dan gemiddeld (resp. 3,77 (gemiddeld 3,59) en 3,82 (gemiddeld 3,48)). In de HBO Monitor kreeg de opleiding op het item 'Inbedding van praktijkgericht onderzoek' in 2015 een score van 64, terwijl de landelijke totaalscore in dat jaar op 54 lag.

Meer in het algemeen stelt het panel ten slotte vast dat de opleiding binnen het vakgebied Creatieve Therapie landelijk een voortrekkersrol speelt op het gebied van EBP en de wetenschappelijke onderbouwing van het vakgebied. Het panel is niet alleen zelf goed op de hoogte van de landelijke situatie, maar heeft daarnaast meerdere voorbeelden gekregen van de voortrekkersrol die de opleiding binnen het domein speelt. Eén voorbeeld is het feit dat zusteropleidingen willen aansluiten op het model waarop het afstudeerproject van de opleiding is

gestoeld (afstudeeronderwerpen komen van opdrachtgevers uit de praktijk of het onderzoek en moeten passen binnen de onderzoeklijnen van het lectoraat KenVak. Afstudeeronderwerpen worden vooraf gescreend op relevantie, uitvoerbaarheid en aansluiting bij bestaande thematieken).

Het panel concludeert dat de opleiding voldoet aan het eerste criterium.

2. Eindkwalificaties, programma, toetsing en realisatie van het niveau

Criterium 2: De gevolgen van het bijzonder kenmerk voor de kwaliteit van het onderwijs zijn geoperationaliseerd aan de hand van de relevante standaarden van het desbetreffende beoordelingskader.

EBP is relevant voor alle vier de standaarden van het beoordelingsprotocol voor de Beperkte Opleidingsbeoordeling.

Eindkwalificaties

De definitie, visie en uitgangspunten met betrekking tot EBP zijn door de facultaire werkgroep EBP geformuleerd in het document 'Visie over Evidence Based Practice binnen de Bachelor Gezondheidszorgopleidingen van Zuyd Hogeschool. Beleidsnotitie Faculteit Gezondheidszorg, Zuyd Hogeschool, Heerlen, juli 2015'. Dit document heeft ook betrekking op de bacheloropleiding Creatieve Therapie. Daarnaast heeft de opleiding in het document 'Beleidsnota Evidence Based Practice en Onderzoek, Bacheloropleiding Creatieve Therapie, Faculteit Gezondheidszorg, Zuyd Hogeschool' (februari 2015) specifiek voor de eigen opleiding de visie op EBP en onderzoek en de integratie van EBP en onderzoek in het curriculum vastgelegd.

Het panel vindt dat de dertien facultaire uitgangspunten voor EBP (die ook voor de opleiding gelden) helder zijn beschreven. De uitgangspunten hebben betrekking op het begrip EBP, op onderwijs in EBP en op onderwijs in EBP-methodiek. Samenvattend beogen de faculteit en de opleiding studenten een kritische attitude bij te brengen. Hierbij wordt van studenten verwacht dat zij voortdurend in hun klinische besluitvorming kritisch reflecteren en hun gedachtegoed onderbouwen door middel van informatie, wensen, verwachtingen en behoeften van de cliënt in aansluiting op evidence (literatuur, meetinstrumenten, theoretische modellen, richtlijnen) en op de expertise van diverse experts. Het beheersen van onderzoeksmethodologie wordt niet gezien als de kern van EBP, maar veeleer als een belangrijke kennis- en werktuig om het gedrag als kritisch professional te vormen en hier verder inhoud aan te geven¹¹.

Het panel stelt vast dat EBP herkenbaar terugkomt in de beschrijvingen en operationalisering van de beoogde eindkwalificaties (eindcompetenties) van de opleiding, vooral in de eindcompetenties 'Reflecteren', Diagnosticeren en indiceren', 'Onderzoeken'. Zo wordt de eindcompetentie 'Reflecteren' bijvoorbeeld geoperationaliseerd als: 'De creatief therapeut handelt adequaat als reflectieve practitioner in alle facetten van zijn beroep' en de eindcompetentie 'Onderzoeken' als: 'De creatief therapeut expliciteert en onderbouwt aspecten van eigen werkmodellen'. In de nieuwe set eindcompetenties waarop het herziene curriculum wordt gebaseerd is de EBP-benadering nog explicieter opgenomen. Een voorbeeld hiervan is de nieuwe omschrijving van de eindcompetentie 'Onderzoeken': 'baseert zijn professioneel handelen

¹¹ Bron: Kritische Reflectie Bijzonder Kenmerk, p. 5

op bestaand onderzoek en levert een substantiële bijdrage aan de ontwikkeling van alle taakgebieden van de creatief therapeut middels praktijkgericht onderzoek'. Ook zijn de eindcompetenties uit het competentiegebied Cliënt herkenbaar gebaseerd op de uitgangspunten van EBP.

De opleiding ziet EBP als een onderdeel van onderzoekend vermogen, dat op zijn beurt gevormd wordt door EBP en onderzoek samen. In lijn hiermee, heeft de opleiding in bovengenoemde beleidsnota voor EBP een apart eindniveau gedefinieerd: de beginnend beroepsbeoefenaar demonstreert de vijf stappen van EBP (zie hieronder onder Programma) in de daadwerkelijke beroepspraktijk toe te kunnen passen.

Programma

Het panel stelt op grond van een overzicht in de Kritische Reflectie (p. 6) en de modulehandleidingen vast dat EBP niet als een los vak, maar geïntegreerd in het gehele curriculum binnen alle studiejaren wordt onderwezen (bijv. C1.3 Beroepsvaardigheden Onderzoek EBP (jaar 1), C1.5-6 Onderzoeksvaardigheden (jaar 2), Stage (jaar 3), C.B. 13 Medium (jaar 4). Hoewel de documentatie de aanwezigheid van EBP in het onderwijs wel degelijk aantoonde, werd de mate waarin EBP structureel en systematisch in het onderwijs is geïntegreerd het panel pas goed duidelijk door de gesprekken met docenten en studenten tijdens het bezoek. Studenten worden aangeleerd hoe zij kunnen beoordelen of literatuur bruikbaar is, worden voortdurend geprikkeld om kritisch te zijn en er wordt steeds gestuurd op het onderbouwen van het eigen handelen.

In de kritische reflectie wordt helder beschreven hoe studenten worden aangeleerd EBP in hun handelen te integreren. EBP handelen wordt in de opleiding gezien als een klinisch redeneerproces waarbij de verschillende beslismomenten gedurende de behandeling worden onderbouwd met drie bronnen van evidence: de voorkeuren, kenmerken en behoeften van de cliënt, de resultaten uit wetenschappelijk onderzoek (research evidence) en de expertkennis van de professional.

Er worden bij EBP vijf stappen onderscheiden:

1. Opstellen van een vraag, hierbij wordt de PICO-regel gebruikt
2. Zoeken naar evidence
3. Beoordelen van evidence
4. Integratie van evidence in de beroepspraktijk
5. Reflectie/evaluatie

De vijf stappen vormen een cyclisch proces waarin de creatief therapeut op basis van eigen ervaringskennis en de wensen en voorkeuren van de cliënt en research evidence de verschillende beslismomenten in de behandeling onderbouwt¹². Het panel vindt dit een heldere manier van werken.

Het panel zag sommige aspecten van EBP nog niet in alle lessen, presentaties en afstudeerwerkstukken voldoende tot uitdrukking komen. Hierbij gaat het met name om het zoeken naar (innovatieve) oplossingen op basis van theorie, ervaringen van deskundigen en ervaringen van de onderzochten. In de gesprekken met studenten en docenten kwamen wel voorbeelden naar voren dat hieraan aandacht wordt besteed. Niettemin adviseert het panel om erop toe te zien dat in het onderwijs ook aan deze aspecten voldoende aandacht wordt besteed.

¹² Bron: Kritische Reflectie Bijzonder Kenmerk, p. 5

Het panel stelt vast dat het docententeam uitstekend is toegerust om EBP-onderwijs te verzorgen en studenten op dit punt te begeleiden (zie verder Standaard 2, Docenten). Ook de voorzieningen, zoals de bibliotheek, multimedia en (statistische) software, ondersteunen EBP in het onderwijs adequaat.

Toetsing

Het panel stelt vast dat EBP ook voldoende in de toetsing is geïntegreerd. EBP is in de toetsmatrijzen als criterium opgenomen. Aan het eind van studiejaar 1 is er een Toets basiskennis EBP & Onderzoek, aan het eind van studiejaar 2 de Toets kwalitatief en kwantitatief onderzoek, waarin EBP geïntegreerd wordt getoetst in het taakgebied 'behandelen' en aan het eind van studiejaar 3 wordt EBP geïntegreerd getoetst in het stageverslag en ook in het afstudeerproject en de vierdejaars module Medium komt EBP aan bod.

Het panel merkt op dat de transparantie van toetsing van EBP in de toetsen nog wisselend is. Bij sommige gevallen is EBP expliciet in de toetsing opgenomen, in andere gevallen meer impliciet. Het panel meent dat EBP in de toetsing nog transparanter gemaakt kan worden. Verder is het panel van mening dat het zoeken naar (innovatieve) oplossingen op basis van theorie, ervaringen van deskundigen en ervaringen van de onderzochten nog meer in de toetsing aan bod zou moeten komen.

Realisatie van het niveau

De opleiding maakt een onderscheid tussen EBP en onderzoek (beide onderdeel van onderzoekend vermogen). In lijn daarmee wordt de realisatie van het eindniveau EBP en het eindniveau onderzoek in verschillende eindwerken getoetst. De realisatie van het eindniveau EBP wordt getoetst in de derdejaars stage. Studenten moeten bij aanvang van de stage een PICO-vraag uitwerken en in de eindrapportage een behandelcasus volgens de EBP-criteria. De verdere verdieping van EBP komt daarna nog aan bod bij de vierdejaarsmodule Medium en bij het afstudeerproject. Het panel stelt na bestudering van de relevante derdejaars stagedocumenten vast dat studenten het EBP eindniveau realiseren. Zij geven er blijk van kritisch op hun handelen te reflecteren en hun methodisch handelen te onderbouwen. Wel meent het panel dat het zoeken naar (innovatieve) oplossingen op basis van theorie, ervaringen van deskundigen en ervaringen van de onderzochten wat onderbelicht blijft. Het panel adviseert de opleiding hier meer op te sturen.

Uit de gesprekken met het werkveld bleek dat zij de resultaten van het EBP-onderwijs duidelijk zien in de afgestudeerden. Het werkveld is zeer positief over de mate waarin de alumni hun handelen in de praktijk onderbouwen. De alumni gaven er tijdens het bezoek via voorbeelden uit hun praktijk blijk van een kritische attitude te hebben en onderbouwd te kunnen handelen.

Het panel concludeert dat EBP herkenbaar is terug te vinden in de eindkwalificaties, het programma, de toetsing en het gerealiseerde eindniveau. Het panel vindt dat de opleiding hiermee voldoet aan criterium 2.

3. Het belang van het bijzondere kenmerk

Criterion 3: Het bijzondere kenmerk is van wezenlijk belang voor het profiel van de instelling of de aard van de opleiding.

Het panel is van mening dat het bijzondere kenmerk EBP op verschillende niveaus van groot belang is.

In het onderwijsbeleid van Zuyd Hogeschool staat de wisselwerking tussen onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk al langere tijd centraal. Daarbij is een belangrijk element dat resultaten uit onderzoek (evidence) ten bate komen van het onderwijs en de beroepspraktijk (kennispoortgedachte). In lijn hiermee streeft de hogeschool in de huidige onderwijsvisie naar de realisatie van learning communities waarin onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk samenwerken. Het handelen volgens EBP-principes geeft concreet invulling aan deze profilering van Zuyd Hogeschool.

In lijn met de visie van Zuyd Hogeschool richt de Faculteit Gezondheidszorg, waarvan de bacheloropleiding Creatieve Therapie onderdeel uitmaakt, zich al sinds 2004 op het versterken van het evidence based werken en daarmee de terugkoppeling van onderzoek naar onderwijs. De werkgroep-EBP heeft voor de opleidingen binnen de faculteit lijnen uitgezet en sinds 2013 richt de faculteit zich expliciet op de samenhangende en deels overlappende thema's 'Interprofessioneel en dialooggestuurd werken', 'Evidence Based Practice', 'Meten in de zorg' en 'Zorgtechnologie'. Ook voor de faculteit is EBP dus van cruciaal belang, hetgeen verder wordt bevestigd door het feit dat de opleiding Fysiotherapie sinds 2007 en de opleidingen Ergotherapie, Logopedie, Verloskunde en Verpleegkunde sinds 2012 het bijzondere kenmerk EBP hebben.

Voor de opleiding zelf is het bijzondere kenmerk EBP van zeer wezenlijk belang omdat:

1. zij goed wil aansluiten bij het klimaat binnen de Faculteit Gezondheidszorg en wil kunnen profiteren van de cross-overs en samenwerkingsmogelijkheden met andere opleidingen die de faculteit biedt (zie ook Standaard 2, Inhoud programma). De opleiding heeft immers bewust gekozen voor nadruk op de therapeutische kant van het beroep en wil dan ook aansluiten bij criteria en werkwijzen zoals die in de gezondheidszorg gelden;
2. zij gehoor wil geven aan de maatschappelijke roep om meer wetenschappelijke onderbouwing van het vakgebied (zie Standaard 1, Beroepsbeeld en maatschappelijke context). In dit verband is het rapport 'Vaktherapie en dagbesteding in de geneeskundige GGZ' (2015) van Zorginstituut Nederland van groot belang. Meer wetenschappelijke onderbouwing impliceert de noodzaak om studenten te leren om evidence based te handelen;
3. het bijzondere kenmerk EBP bijdraagt aan het specifieke profiel van de opleiding en daarmee de herkenbaarheid voor studenten en de beroepspraktijk.

Op grond van het bovenstaande is het panel van oordeel dat het bijzondere kenmerk voor zowel het profiel van de instelling en de Faculteit Gezondheidszorg, als voor de aard en het profiel van de opleiding van wezenlijk belang is. Het panel vindt dan ook dat de opleiding hiermee voldoet aan criterium 3.

Het panel adviseert de NVAO het bijzonder kenmerk Evidence Based Practice toe te kennen aan de bacheloropleiding Creatieve Therapie van Zuyd Hogeschool.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	Goed
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	Voldoende
Standaard 3 Toetsing	Voldoende
Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties	Voldoende

Weging en conclusie

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een 'onvoldoende' bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als goed worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als excellent worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

Conform bovengenoemde beslisregels beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Creatieve Therapie van Zuyd Hogeschool als voldoende.

Het panel adviseert de NVAO het bijzonder kenmerk Evidence Based Practice toe te kennen.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 2

- Het panel adviseert om in het onderwijs en de (afstudeer)begeleiding meer aandacht te besteden aan het verdiepen van argumentaties en oordeelsvorming op basis van wetenschappelijke aspecten. Naast het kritisch reflecteren op het eigen therapeutisch handelen zijn ook het kritisch reflecteren en afwegen van de literatuur belangrijke vaardigheden.
- Het panel geeft ter overweging mee om meer oefenruimte te realiseren voor studenten Dans.
- Mede met het oog op de transparantie voor derden raadt het panel aan om kritische reflectie (op theorie) en discussie meer schriftelijk vast te leggen. Het panel constateerde tijdens het bezoek dat er op dit vlak veel meer gebeurt dan wat de documenten laten zien.

Standaard 3

- De relatie tussen beoordelingscriteria en leerdoelen is niet altijd één op één vast te stellen. Het panel adviseert de opleiding om de toetsing op dit punt nog transparanter te maken.
- Het panel raadt aan om kritische reflectie op theoretische en methodologische invalshoeken steviger in het beoordelingsformulier voor het afstudeerproject in te bedden en om randvoorwaardelijke zaken niet meer mee te laten tellen voor de bepaling van het cijfer. Met het oog op de transparantie en indirect ook de betrouwbaarheid van de beoordeling, raadt het panel aan om erop toe te zien dat de beoordeling van het afstudeerproject altijd is voorzien van een adequate onderbouwing.

Standaard 4

- Het panel vindt het belangrijk dat de kritische reflectie op theoretische en methodologische invalshoeken in het afstudeerproject wordt verstrekt. Het panel adviseert de opleiding bovendien te sturen op meer variatie in de gebruikte literatuur bij de afstudeerprojecten.

Bijzonder kenmerk Evidence Based Practice

- Het panel adviseert om het zoeken naar (innovatieve) oplossingen op basis van theorie, ervaringen van deskundigen en ervaringen van de onderzochten steviger aan te zetten in het onderwijs en de toetsing.

